

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119204138
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8119204138.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobkyne: N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. A. XX, XXX XX F., právne zastúpená JUDr. Milan Szöllösy, advokát, IČO: 35570661, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, právne zastúpená KOOPERATIVA POISŤOVŇA, a.s Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, o náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C/9/2019 - 193 zo dňa 03.12.2020 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch III. a IIIa.

II. V prevyšujúcej časti s výnimkou výrokov I. a II. sa rozsudok zrušuje a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

Pripúšťa zmenu žaloby tak, že žalobca si uplatňuje odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia aj za položku 298a - zúženie hrtnu ľahkého stupňa per analogiam v zmysle Prílohy 1, časti II. Sadzby bodového hodnotenia za SSU zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v počte bodov 150,- a sume 2862,- eur.

Konanie zastavuje v časti prevyšujúcej zaplatenie

- sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 60.102,- eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,00 % ročne z tejto sumy od 09.01.2019 až do zaplatenia,

- vyčísleného úroku z omeškania v sume 976,69 eur,

- zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 55.666,- eur.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 60.102,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 57.240,- eur od 09.01.2019 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania so zaplatením sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 976,69 eur.

Žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 2.862,- eur zamietá.

V konaní o zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov, pričom pri určovaní výšky trov sa bude vychádzať zo sumy 103.470,- eur.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 33.400,- eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu o zaplataenie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia zamietala.

V konaní o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

2. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 4 ods. 1, 2, § 6 ods. 6 - 8, § 15 ods. 1, § 24 ods. 2, 3, 5 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 2 ods. 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2, 5, § 7 ods. 1, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. a ust. § 427, § 420, § 431 a § 444 Občianskeho zákonníka.

3. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia sa odškodňuje tento prípad vtedy, ak má škoda alebo ujma na zdraví preukázateľne trvalé a výraznejšie nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb, vylúčenie či obmedzenie účasti na plnohodnotnom osobnom, rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote. Preto súd prvej inštancie skúma predpoklady, ktoré predpisuje zákon. Medzi stranami položky sťaženia spoločenského uplatnenia sa stali nespornými, iba k položke 255 ostal spor medzi stranami sporu. Žalovaný však rozporoval túto položku až na samotnom pojednávaní, kde argumentoval závermi odborného vyjadrenia znaleckého ústavu Forensic.sk, kde tento ústav konštatoval, že položka 255 bude predmetom separátneho posúdenia nároku žalobkyne. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v priebehu konania nepredložil separátne posúdenie tejto položky, a pokiaľ ide o zákon č. 437/2004 Z.z., súd nesúhlasil so stanoviskom žalovaného, že táto položka nebola preukázaná, a preto vychádzal z predloženého listinného dôkazu zo strany žalobcu vo forme znaleckého posudku. K námietke žalovaného, že položka bola posúdená lekárom, ktorý nemal odbornú spôsobilosť s poznámkou, že bola konzultovaná so psychiatrom, súd prvej inštancie dospel k záveru, že bolo dosť času zo strany žalovaného na to, aby predložil dôkaz o svojom tvrdení. K vyjadreniu žalobcu vo vzťahu k tomu, že náhrada škody je uplatňovaná v zmysle právnych predpisov, nie poisťné plnenie, považoval za nesprávne vyjadrenie, keďže podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 71/2015 v povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu alebo od poisťovateľa. Proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi, ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona č. 381/2001 Z.z.). K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 25Cdo/1002/2012. K námietke žalobcu o irelevantnosti odborného vyjadrenia poskytnutého znaleckou organizáciou Forensic.sk z dôvodu, že nejde o znalecký posudok, súd prvej inštancie uviedol, že rovnako nejde o správny právny názor žalobcu. Poukázal na ustanovenia Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého do oblasti procesného dokazovania skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, viaceré nové riešenia doterajších aplikačných problémov, vychádza z toho, že znalecký posudok v minulosti bol dominantným dôkazom podľa ustanovení CSP, pokiaľ na isté skutočnosti sú potrebné vedecké poznatky alebo iné odborné spôsobilosti, možno v tomto režime akceptovať aj odborné vyjadrenie, to znamená, že nemá nižšiu dôkaznú silu ako znalecký posudok.

4. O čiastočnom zastavení konania rozhodol súd podľa § 145 ods. 2 CSP a podanie, ktoré k tomu smerovalo posudzoval podľa jeho obsahu. Nesúhlasil s názorom žalobcu, že si uplatnil nároky z poškodenia zdravia určitou sumou a uplatnenie novej, doteraz neuplatňovanej položky nie je zmenou návrhu v zmysle jej rozšírenia. Žaloba musí byť dostatočne určitá a z nej musí byť zrejmé, za ktoré náležitosti alebo poškodenia žalobca sa domáha náhrady. Preto nie je možné rozhodovať o nároku, ak vyjdú najavo nové poškodenia zdravia tým, aby nedošlo k rozšíreniu žaloby. Žalobca uplatnil aj nárok na položku 298a, ktorá vyplynula až zo znaleckého posudku znaleckého ústavu Forensic.sk. K námietke žalovaného o predčasnom podaní žaloby súd prvej inštancie uviedol, že žaloba bola na súde uplatnená 28.02.2019. Nárok žalobca uplatnil u žalovaného 24.09.2018. Prísne formálne by bolo možné o predčasnosti žaloby uvažovať pri preukázaní doručenia oznámenia zo dňa 06.11.2018 žalobcovi alebo jeho právnomu zástupcovi zo strany žalovanej, čo sa však nestalo a z tohto pohľadu žalovaný neuniesol dôkazné bremeno o tomto písomnom oznámení protistrane. Z tohto dôvodu vychádzal z ustáleného názoru, že v lehote 3 mesiacov žalovaný na nárok žalobcu nereagoval. Citoval v tejto súvislosti rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky I.ÚS 3696/17, z ktorého citoval, že: „jestliže šetření nebylo ze strany vedlejší účastnice ukončeno v zákonem stanovené lhůtě a jestliže tato včas neinformovala stěžovatelku o tom, že existuje překážka bránící ukončení šetření, pak nelze žalobu stěžovatelky na výplatu bolestného považovat za předčasnou.“ Pokiaľ ide o tvrdené splnenie nepeňažnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z., súd prvej inštancie uviedol, že povinnosť preukázania doručenia tejto písomnosti žalobcovi alebo jeho právnomu zástupcovi zaťažoval žalovaného. Nie je

pravdou, že táto skutočnosť sporná nebola a nespornosť tejto skutočnosti nemožno vyvodzovať len z toho, ako to robí žalovaný, že po vyjadrení žalovaného, ktorého prílohou bol list z 06.11.2018 v žalobe, žalobca zobral žalobu späť v časti poskytnutého plnenia, vrátane preddavku 5.000,- eur. Túto informáciu získal žalobca len z vyjadrenia žalovaného k žalobe, ku ktorej priložil žalovaný listinné dôkazy, vrátane tohto oznámenia. Teda vedomosť o tomto postoji žalovaného žalobca nadobudol až v priebehu súdneho konania.

5. Výrok o úrokoch z omeškania odôvodnil ust. § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, kedy výška úrokov z omeškania bola 5 % a súd prvej inštancie odobril výpočet urobený žalobcom.

6. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V konaní bol úspešný žalobca. Na jeho ťarchu nemožno pričítať to, že bol mu poskytnutý preddavok, keďže o tejto skutočnosti sa dozvedel až po podaní žaloby, rovnako nová položka 298a bola uplatnená až v priebehu konania s tým, že zobral do úvahy pri tejto položke, že neboli sporné ani položka citovaná v znaleckom posudku znaleckého ústavu Forensic.sk, a preto aj túto okolnosť zohľadnil v konaní a prípadné preddavky na plnenie, o ktorom rozhodoval súd prvej inštancie zo strany žalovaného, keďže táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona, nemôže mať vplyv na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

7. Proti tomuto rozsudku vo výroku III. IIIa., IV., V. a Vb. podal odvolanie žalovaný. Žalovaný namietal predčasnosť podanej žaloby, nakoľko v čase podanej žaloby nebolo ukončené šetrenie alebo likvidácia predmetnej poistnej udalosti. Podľa názoru žalovaného žalobca sa mal domáhať určovacou žalobou skončenia vyšetrovania poistnej udalosti, pričom uplatnenie nároku, ktoré predchádza skončeniu vyšetrenia je predčasne podaným návrhom, ktorý súd mal zamietnuť. Citoval v tejto súvislosti § 11 ods. 6 - 8 zákona č. 381/2001 Z.z. Napriek prebiehajúcej likvidácii poistnej udalosti ohľadne uplatneného nároku na náhradu škody, žalobca nepočkal do ukončenia likvidácie, ale podal žalobu na súd bez toho, aby sa domáhal určenia povinnosti pre žalovaného, aby ukončil vyšetrenie poistnej udalosti. K samotnému nároku sťaženia spoločenského uplatnenia a úroku z omeškania citoval § 4 ods. 1, § 7 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 2 písm. d) a § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z. Konštatoval, že žalovaný poveril šetrením predmetného nároku žalobkyne poisťovňu Kooperativa, poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, nakoľko žalovaný ani poisťovňa nedisponujú odborným lekárskeým personálom, za účelom posúdenia správnosti a adekvátnosti bodového hodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcom predloženého posudku M. B. K., M., obrátil sa na znaleckú organizáciu. Žalobcovi bolo zaslané oznámenie o poistnom plnení 06.11.2018. Zároveň bolo oznámené, že ešte nemožno ukončiť šetrenie poistnej udalosti vzhľadom na riešenie nárokov na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia spoločnosťou znaleckou organizáciou Forensic.sk a bolo jej poskytnuté preddavkové plnenie 10.000,- eur. Z tohto oznámenia muselo byť žalobcovi zrejmé, že sa mu poskytuje preddavok za uplatnené nároky na náhradu škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Právny zástupca totiž reagoval na výzvu na doloženie zdravotnej dokumentácie, ktorú zaslal na e-mail uvedený v oznámení o poistnom plnení z 19.11.2018. Potom tvrdenie žalobcu a jeho právneho zástupcu o tom, že nemali vedomosť o takomto oznámení, nie je pravdivé. Nie je teda pravdou, že by sa žalobca a jeho právny zástupca dozvedeli o tomto oznámení žalovaného až v priebehu súdneho konania. Z toho možno konštatovať, že aj čiastočné späťvzatie žaloby z 14.06.2019 zo strany žalobcu je reakciou na vyplatený preddavok zo strany žalovaného, čo sa v oznámení zo 06.11.2018 výslovne uvádza. Z toho možno vyvodiť záver, že žalovaný si svoju zákonnú povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení riadne splnil a nemohol sa dostať do omeškania. Žalobca si uplatnil u žalovaného nárok na náhradu škody podaním z 24.09.2018 a žalovaný poskytol poškodenému vysvetlenie 06.11.2011. Potom nárok na úrok z omeškania je potrebné posúdiť podľa zákona o PZP, nakoľko uvedený právny predpis ako lex specialis obsahuje aj špeciálnu právnu úpravu omeškania poisťovateľa. V tejto súvislosti citoval rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/321/2015. V danom prípade teda vytyka žalovaný súdu prvej inštancie nesprávnosť záveru, že žalobcovi vznikol aj nárok na úrok z omeškania. Pokiaľ ide o bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, má výhrady k položke 255 (vážne duševné poruchy po poranení mozgu, panvy a oboch stehenných kostí, vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov) v celkovom počte 2 600 bodov. Znalecká organizácia Forensic.sk, považuje na základe predloženej zdravotnej dokumentácie túto položku za nepreukázanú, nesprávne stanovenú, a to z formálnych dôvodov, keďže bola ustálená lekárom - úrazovým chirurgom, hoci je tam poznámka overená psychiatrom, pričom psychiatrický nález sa v predloženej dokumentácii nenachádza. Tento nárok teda nebol poškodeným riadne preukázaný. Okrem toho žalobca si uplatnil za psychickú časť sťaženia spoločenského uplatnenia aj na obdobný nárok v konaní pred Okresným súdom

v Prešove pod sp. zn. 8C/36/2019, kde si uvedený nárok uplatňuje na základe osobitného lekárskeho posudku vypracovaného psychiatrom.

8. K sťaženiu spoločenského uplatnenia poukázal žalovaný na to, že absentuje v rozsudku, z akej sumy súd prvej inštancie pri výpočte vychádzal. Tým je namietané porušenie práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR, keďže v tomto smere rozsudok je nepreskúmateľný, nebol ani dostatočne riadne a vyčerpávajúco odôvodnený. Súdom priznané zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 30 % považuje za neadekvátne. V tejto súvislosti citoval rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/49/2019, 2Cdo/308/2006, a z toho považoval, že požiadavka primeranosti v danom rozhodnutí nebola splnená, prípustné je to len v hraničných prípadoch ťažkého stupňa invalidity odkázania na lôžko a do budúcnosti úplne zmarená možnosť akéhokoľvek uplatnenia v živote. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/1593/2001, kde sa konštatujú isté mantinely a hľadiská pre zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v prípadoch len prípadov hodných osobitného zreteľa. Tu sa domnieva, že táto podmienka splnená nebola. Vychádzal aj z obdobných posúdení Najvyššieho súdu SR, kde 28 ročnému človeku po ukončení vysokoškolského štúdia sa stal invalidným a primerané najvyšší súd považoval zvýšenie o 20 %. Preto považoval napadnutý rozsudok vo výrokoch, ktoré napadol týmto odôvodnením potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

9. Proti tomuto rozsudku okrem výrokov I., II., III. IIIa., IV. V. a Vb. podal odvolanie aj žalobca. Poukázal na priebeh konania a na to, že kedy bol vyhotovený znalecký posudok, kedy bolo žalobcom vypracované podanie vo vzťahu k žalovanému na prípadné mimosúdne riešenie veci a dohodnúť ju o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia, na ktoré žalovaný nereagoval, a po uplynutí lehoty žalobca podal žalobu na súd. Vo vzťahu k odbornému vyjadreniu spoločnosti Forensic.sk, konštatuje to, čo už uviedol aj v priebehu konania, že bolo vypracované bez toho, aby osobne poškodeného vyšetril. Naďalej trvá na svojom stanovisku, že len znalecký posudok môže byť tým dôkazom, ktorý preukazuje nároky poškodeného a toto žalobca splnil. Žalovaný predložil odborné stanovisko od spoločnosti Forensic.sk vypracované len od stola. Nárok podal na súd až po uplynutí lehoty stanovenej zákonom a žalovaný predpokladom poukázal žalobcovi až po 7 mesiacoch od podania žaloby. Žalobca sa domnieva, že má nárok tým pádom aj na úrok z omeškania v časti, kedy bolo zaslané žalobcovi plnenie, čiže 5 % od 09.01.2019 do 12.04.2019. O tom, že došlo k čiastočnému plneniu sa dozvedel žalobca, ale aj právny zástupcami až tým, ako mu Okresný súd v Prešove doručil vyjadrenie žalovaného, kde boli doložené aj listinné dôkazy. Žalovaný listom z 19.11.2019 oznámil ďalšie plnenie vo výške 12.807,5 eur. Žalobca podaním z 05.12.2019 zobral žalobu v časti späť v tejto sume, ale zase sa domnieva, že má na úrok z omeškania od 09.01.2019 do 19.11.2019 v sume 550,9 eur. Žalovaný titulom SSU celkovo poskytol plnenie za 2.685 bodov vo výške 51.230,- eur (5.000 ako záloha, 33.422,5 + 12.807,5). V priebehu súdneho konania žalovaný predložil znalecký posudok vypracovaný 14.09.2020 znaleckou organizáciou Forensic.sk, znalecký posudok bol predložený 16.09.2020, teda rok a pol od podania žaloby a v znaleckom posudku hodnotila celkovo SSU na 550 bodov položku 261 a 298a. Celkovo tak SSU po doplnení hodnotenia znaleckou organizáciou predstavuje body 5.835, t.j. 2.685 bodov v odbornom vyjadrení Forensic.sk v roku 2019 a znaleckým posudkom 550 bodov + 2 600 bodov za položku 255 z lekárskeho posudku. Náhrada škody za základ SSU po doplnení znaleckého dokazovania je 111.332,- eur, t.j. 5.835 bodov x 19,08 eur. Predmetom žaloby je náhrada škody z titulu základu SSU vo výške 60.102,- eur, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 09.01.2019 do zaplatenia, t.j. (111.332,- eur - plnenie 51.230,- eur). Právo na 50 % zvýšenie SSU uplatnené podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. vo výške 55.666,- eur, teda 50 % zo sumy 111.332,- eur a vyčíslený úrok je 976,69 eur (t.j. úrok 425,79 zo sumy 33.422,5 eur od 09.01.2019 do 12.04.2019 vo výške 5 % a sumy 550,90 eur zo sumy 12.807,5 eur za obdobie od 09.01.2019 do 19.11.2019 vo výške 5 % + trovy konania a právneho zastúpenia). Pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov. Lekárskym posudkom bolo sťaženie vyhodnotené na sumu 6.685 bodov a po dokazovaní vykonané znaleckým posudkom, celková hodnota sťaženia spoločenského uplatnenia je 5 835 bodov. Žalobca po hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia znaleckým posudkom nenechal žiadne rozhodné skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody z titulu SSU. Nežiadal škodu z titulu SSU, ktorá by prevyšovala výšku náhrady určenú lekárskeho posudkom. Nesprávnym právnym posúdením súdu prvej inštancie je to, že súd z celkového počtu bodov, ktorými bolo SSU v predmetnej veci ohodnotený pre posúdenie úroku z omeškania vyňal položku č. 298a hodnotenú 150 bodmi, vo výške 2.862,- eur a z tejto sumy ročný úrok zamietol, (t.j. výrok III. a IIIb. rozsudku). Rovnako nesprávnym právnym posúdením súdu prvej inštancie je aj to, že čiastku 2.862,- eur vyňal z určenia výšky trov, ktoré posúdil, že pri určení výšky trov sa bude vychádzať len zo sumy 103.470,- eur, čo

je 111.332,- eur - 5.000,- eur - 2.862,- eur, t.j. výrok IV. rozsudku. Rovnako sa žalobca nestotožňuje s výškou zvýšeného sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 30 % na sumu 33.400,- eur. Domnieva sa, že riadne toto rozhodnutie súd prvej inštancie neodôvodnil. Nezohľadnil skutočnosť, že žalobca ako veľmi mladý človek bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 75 %. Plne nezohľadnil, že rozhodnutím ÚPSVaR O. žalobca bol posúdený, že je osobou ZŤP a bola mu určená miera funkčnej poruchy o 50 %. Nevyhodnotil, že žalobca v príčinnej súvislosti s následkami dopravnej nehody stratil možnosť uplatňovať sa a angažovať v živote a v spoločnosti, podľa predstáv aké mal. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/142/2018, kde je potrebné zohľadniť aj vek poškodeného, čo je určite hľadisko, ktoré je nutné u žalobcu hodnotiť a tiež nezohľadnil satisfakčnú funkciu odškodnenia za SSU, ktorá je vyplácaná jednorazovo, má kompenzovať všetky budúce strádania poškodeného. Preto trvá na svojich argumentoch.

10. K odvolaniu žalovaného vyjadril sa žalobca, ktorý uviedol, že nesúhlasí s tvrdením o predčasnosti podanej žaloby tak, ako už uviedol vo svojom vyjadrení v priebehu konania, je zrejmé, že povinnosti žalovaného ako poisťovateľa upravuje zákon, poškodený žaluje nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., a z tohto dôvodu priamy nárok voči poisťovateľovi má byť riešený medzi poškodeným a poisťovňou, kde sa uplatnil nárok zo strany žalobcu a v lehote 3 mesiacov nebola daná odpoveď. List žalobcu bol zasielaný žalovanému dňa 24.09.2018, v lehote 3 mesiacov odpoveď nedostal. O tej odpovedi, na ktorú poukazuje žalovaný sa dozvedel až doručením vyjadrenia k žalobe a listinných dôkazov tam pripojených z podania Okresného súdu Prešov. Žalobca nemal vedomosť o tom, že súd dá nejaké námietky vo vzťahu k záverom znaleckého posudku M.. B. K., M. a následne odborné stanovisko, ktoré žalovaný zaslal súdu bolo vykonané bez osobného vyšetrenia poškodeného, aj to po uplynutí viac ako 7 mesiacov od uplatneného nároku. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/212/2017. Neskoré plnenie žalovaným má za následok nárok na úrok z omeškania ako sankciu, ktorú vo svojej žalobe vyčíslil. Žalovaný v bode 3 odvolania namieťa hodnotenie položky 255 v lekárskom posudku súvisiacu so sumou 2 600 bodov lekár, ktorý posudok vydal konzultoval so psychiatrom. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného v odvolaní, že znalecká organizácia Forensic.sk považuje hodnotenie položky 255 za nepreukázané a nesprávne stanovené z formálnych dôvodov. Znalecká organizácia Forensic.sk v odbornom vyjadrení č. XXX/XXXX len uviedla, že odborné vyjadrenie k položke 255 vypracuje separátne, ktoré doteraz nebolo predložené. Preto žalovaný bol v tomto smere pasívny. Ďalej je potrebné poukázať na argumenty, na ktoré poukázal žalobca v podanej žalobe i vyjadrení ohľadne zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Znova je potrebné prihliadnuť na vek žalobcu, na okolnosti prípadu, na zdravotné obtiaže, ktoré uňho bezosporu existujú, na to čo uviedol vo svojom odvolaní žalobca, ktorí nesúhlasí len so zvýšením SSU o 30 %, jednak s ohľadom na vek, na okolnosti prípadu, na stratu mnohých uplatnení žalobcu do budúca a satisfakčnú, jednorazovú náhradu zvýšenia, ktorú treba rovnako zohľadniť pri výške zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, podľa § 34 CSP prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné. Súd prvej inštancie zistil správne skutkový stav na základe zistených skutočností, dospel čiastočne k nesprávnym skutkovým a právnym záverom.

12. Z obsahu spisu nateraz vyplýva, že z uznesenia OR PZ v O. ČVS: U. zo dňa 10.01.2017 vyplýva, že trestné stíhanie voči M. Y. ako vodičovi osobného motorového vozidla značky I. R., N.: Z. bolo zastavené v dôsledku jeho úmrtia. Z tohto uznesenia ďalej vyplýva, že dopravná nehoda sa stala tak, že M. Y. za križovatkou s obcou M. pri predchádzaní vozidla Z. Y., N.: A. a pri následnom zaradení do pravého jazdného pruhu narazil svojou prednou pravou bočnou časťou vozidla do ľavej prednej bočnej časti vozidla Z. dôsledkom, čoho vozidlo Z. zišlo z cesty vpravo, kde narazilo svojou pravou bočnou časťou do stromu, pričom vozidlo následne odrazilo späť na komunikáciu, kde zostalo stáť. Vozidlo I. po kontakte s vozidlom Z. zišlo z cesty vpravo, kde narazilo prednou časťou vozidla do iného stromu a následne vyšlo na trávnatý porast kde zostalo stáť. Jedným zo spolujazdcov nebohého M. Y., ktorý utrpel pri dopravnej nehode ťažké zranenie bol aj žalobca N. C..

3.2. Žalobca ďalej súdu predložil množstvo lekárskeho správ, ktoré súd nepotrebuje bližšie rozoberať z dôvodu, že výsledok jeho zdravotného stavu sa prejavil v lekárskom posudku M.. K. ako aj následne v znaleckom posudku znaleckej organizácie Forensic.

3.3. Uplatnený nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia opiera žalobkyňa o lekársky posudok o sťaženie spoločenského uplatnenia vypracovaný dňa 21.08.2018 primárom oddelenia úrazovej chirurgie Fakultnej nemocnice v O. M.. B. K., M.. Obsah tohto lekárskeho posudku je nasledujúci: Začiatok liečenia XX.XX.XXXX, ukončenie liečenia XX.XX.XXXX. Hodnotené položky:

položka č. 255: vážne duševné poruchy po poranení mozgu, panvy a oboch stehnových kostí vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov (overené psychiatrom) - počet bodov 1300, zvýšenie na 2600.

- položka č. 261: strata čuchu - počet bodov 200, zvýšenie na 400.

- položka č. 298: zúženie trachey po opakovaných plastikách so sťaženým dýchaním stredne ťažkého stupňa - počet bodov 500, zvýšenie na 1000.

- položka č. 300a: obmedzenie hybnosti hrudníka ľahkého stupňa - počet bodov 100, bez zvýšenia.

- položka č. 323a: porucha súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky a s poruchou funkcie dolných končatín - počet bodov 850, zvýšenie na 1700.

- položka č. 393a: obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu vpravo ľahké - počet bodov 100, bez zvýšenia.

- položka č. 393a: obmedzenie pohyblivosti bedrového kĺbu vľavo ľahké, počet bodov 100, bez zvýšenia.

- položka 396a: ľahké obmedzenie kolenného kĺbu vpravo - počet bodov 100, bez zvýšenia.

- položka č. 396c: ľahké obmedzenie kolenného kĺbu vľavo - počet bodov 250, zvýšenie na 500.

- položka č. 420b: strata časti 4. prsta ľavej nohy - počet bodov 15, bez zvýšenia.

- položka č. 432c: jazvy po úraze tváre a operácii stehnových kostí do 100 cm² - počet bodov 70, bez zvýšenia.

Pokiaľ ide o zvýšenie bodového hodnotenia, lekár aplikoval § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., teda že bodové ohodnotenie zvýšil vzhľadom na vek žalobcu a možné uplatnenie sa v živote a spoločnosti. Celkový počet bodov vyplývajúci z tohto lekárskeho posudku bol 6 685.

3.4. Z listu žalobcu zo dňa 20.09.2018 (č.l. 30) doručeného zástupcovi žalovaného dňa 24.09.2018 vyplývajú uplatnené nároky, tak ako sú uvedené v žalobe. Zároveň v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. tento list obsahuje návrh dohody o vyrovnaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

3.5. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 06.10.2017 (č.l. 31) vyplýva, že žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok, pričom z tohto rozhodnutia vyplýva, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je u žalobcu viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

3.6. Z lekárskeho posudku (č.l. 32) zo dňa 31.05.2017 vypracovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O. vyplýva, že miera funkčnej poruchy žalobcu je 50%. V odôvodnení sa uvádza, že žalobca je ťažko mobilný, prejde len krátke vzdialenosti, ináč na invalidnom vozíku. Potrebuje pomoc pri samoobslužných úkonoch. Ide teda o osobu, ktorá je odkázaná na parkovací preukaz a na sprievodcu.

3.7. Zo žalovaným predloženého odborného vyjadrenia ako znaleckého úkonu č. XX/XXXX vypracovaného znaleckou organizáciou v odbore zdravotníctva a farmácia Forensic.sk. vyplýva, že žalovaný znaleckú organizáciu požiadal o prehodnotenie správnosti lekárskeho posudku M.. B. K., M.. Z časti tohto odborného vyjadrenia týkajúceho sa sťaženia spoločenského uplatnenia vyplýva, že odborné vyjadrenie k položke č. 255 znalecká organizácia vypracuje separátne. Znalecká organizácia vyslovila súhlas s lekárskeho posudkom M.. K. s výnimkou položky č. 261 (strata čuchu), ktorú nemala preukázanú a vo vzťahu k položke č. 298 z dôvodu, že túto ešte nemožno hodnotiť, keďže u žalobcu došlo 02.05.2018 k ďalšej operácii.

13. Podaním zo dňa 14.06.2019 (č.l. 84) žalobkyňa vzala žalobu späť v časti sumy 38 422,50 eur pozostávajúcej z poskytnutého plnenia 3.422,50 eur a preddavku vo výške 5.000,- eur. Zároveň žalobca vypočítal 5 % ročný úrok z omeškania od 09.01.2019 do 12.04.2019 zo sumy 33 422,50 eur, čo predstavuje sumu 425,79 eur.

14. Podľa § 4 ods. 2 z. č. 381/2001 Z.z. (ďalej len „ZPZP“) - Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu:

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 6 ods. 6 ZPZP - Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené. Podľa § 6 ods. 7 ZPZP - Poisťovateľ je povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia.

Podľa § 6 ods. 8 ZPZP - Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

Podľa § 2 ods. 2 z. č. 437/2004 Z.z. - sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona - náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona - pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorými sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku.

Podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona - v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

Podľa § 427 OZ - Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 420 OZ - Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 431 OZ - Ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

Podľa § 444 OZ - Pri škode na zdraví sa jednorazové odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

15. Rozsudok nebol napadnutý odvolaním vo vzťahu k výroku I. a II. súdu prvej inštancie. Preto sa týmito výrokmi odvolací súd nezaoberal po vecnej stránke.

16. Vo vzťahu k výroku III. odvolanie podal žalovaný, ktorý namietal predovšetkým predčasnosť žaloby a z toho vyvodzujúci záver, ktorý sa nezmenil ani v rámci odvolacieho konania, že bolo potrebné žalobu ako predčasne podanú zamietnuť. Argumentom pre takýto postup mal byť okolnosť, že v čase podania žaloby, žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaný neskončil šetrenie poisťnej udalosti, čo preukázal oznámením zo 06.11.2018. Citoval ust. § 11 ods. 6 až 8 z. č. 381/2001 Z.z. a domnieval sa, že žalobca mal podať najprv žalobu o určenie skončenia a vyšetrovania poisťnej udalosti a až po tomto úspechu vo veci mal podať žalobu na plnenie.

17. Odvolací súd sa vo vzťahu k predčasne podanej žalobe plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, ktorý správne uviedol, že dôkazné bremeno o tomto oznámení, ktoré mohlo mať význam pre posúdenie včasnosti či predčasnosti podanej žaloby bolo na žalovanom. Vzhľadom k tomu, že žalovaný jednoznačne doručenie oznámenie do sféry, či už žalobcu alebo jeho právneho zástupcu nepredložil, možno súhlasiť so záverom, že žaloba bola podaná po lehote, ktorú predpisu v tejto súvislosti zákon.

18. Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosť zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponese aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. <<https://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-procesne-pravo/dokazovanie/>

zakladne-rozlozenie-dokazneho-bremena-v-civilnom-sporovom-konani-a-procesne-nasledky-stavu-non-liquet.html>

19. Z týchto dôvodov nepovažoval odvolací súd námietku žalovaného k výroku III. za dôvodnú, už aj z toho jednoduchého dôvodu, že žalobca podal žalobu 28.02.2019, pričom dopravná nehoda sa stala 31.08.2016, a teda žalovaný, resp. jej právny predchodca KOOOPERATIVA POISŤOVŇA, a.s. Vienna Insurance Group mala dostatočný priestor na prípadné zabezpečenie odborných vyjadrení k nároku žalobkyne, ktorá tieto nároky uplatnila, keďže predbežne žiadala plniť návrhom na uzavretie dohody o jej nároku 20.09.2018.

20. Vo vzťahu k príslušenstvu vo výroku III. a úroku z omeškania vo výroku IIIa. podaného odvolania žalovaného, odvolací súd sa domnieva, že nárok na úrok z omeškania z náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je potrebné posudzovať komplexne s prihliadnutím na to, aké právne povinnosti má poisťovateľ voči poškodenému a kedy sa s plnením týchto povinností dostane do omeškania. Pritom je potrebné mať na zreteli, že každému právu jedného subjektu zväčša zodpovedá právna povinnosť iného subjektu. Poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o povinnom zmluvnom poistení právo na to, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody. Uvedenému právu poisteného zodpovedá právna povinnosť poisťovateľa plniť mu preukázané nároky na náhradu škody. Poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu za škodu priamo voči poisťovateľovi. Aj tomuto právu zodpovedá právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému. Uvedená právna povinnosť poisťovateľa je základnou a najpodstatnejšou jeho právnou povinnosťou. Keďže v zmysle § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa škoda uhrádza v peniazoch, ide o peňažnú povinnosť poisťovateľa. Uvedená peňažná povinnosť poisťovateľa je takou právnou povinnosťou, pri ktorej má poisťovateľ postavenie dlžníka a poškodený postavenie veriteľa. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody, ktorá mu reálne patrí, riadne a včas, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že poisťovateľ sa s plnením konkrétnej peňažnej povinnosti v prípade jej neplnenia riadne a včas dostane do omeškania. Právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému zodpovedajúce náhrade škody nie je totožná s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia. Ide o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne dve samostatné právne povinnosti. Splnením povinnosti poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia, nezaniká povinnosť poisťovateľa poškodenému plniť náhradu škody, ktorá mu oprávnene patrí, a túto náhradu plniť riadne a včas.

21. Preto je nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť samotnú náhradu škody aplikovať všeobecný právny predpis, ktorým je ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ od dlžníka právo popri plnení požadovať aj úroky z omeškania. Ak teda poisťovateľ nesplní právnu povinnosť plniť oprávnenú náhradu škody poškodenému riadne a včas, dostáva sa s plnením tejto povinnosti do omeškania a poškodenému vzniká nárok uplatňovať si voči poisťovateľovi aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (začať včas prešetrovanie poistnej udalosti a toto prešetrovanie aj včas ukončiť II. ÚS 184/2019). Identický právny názor zaujal pri obdobnej právnej úprave aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 895/2008 zo 17. decembra 2009.

22. Z toho vyplýva, že otázkou nároku poisťovateľa vo vzťahu k výroku z omeškania pri náhrade nárokov poškodeného existuje už pomerne ustálená súdna prax, čo vyplýva aj z vyššie citovaného rozhodnutia Ústavného súdu SR, ale aj Najvyššieho súdu ČR, ktorý je použiteľný aj v pomeroch na Slovensku. Z týchto dôvodov odvolací súd sa domnieva, že súd prvej inštancie správne rozhodol aj o úroku z omeškania, sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako je to uvedené vo výroku IIIa.

23. Tieto dva výroky napadnuté odvolaním žalovaného, odvolací súd ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

24. Výrok IIIb. bol napadnutý odvolaním žalobcu, ktorý uviedol, že nemôže súhlasiť s tým, že bol zamietnutý úrok z omeškania zo sumy 2.862 eur, ktoré mali byť nárokom za položku 298a, ktoré odôvodnil súd prvej inštancie tým, že táto položka nebola predmetom žaloby, nárok bol uplatnený až v priebehu konania a z dôvodu požiadavky istej určitosti a kvantifikácie žaloby, ktorá je podaná na súd, nemôže sa prihliadať na tento nárok, ako nárok paušálny na náhradu škody na strane žalobcu, ktorý by zahŕňala aj podaná žaloba, ale ako nárok, ktorý bol osobitne uplatnený následne v priebehu konania, a tým žalovaný sa nemohol dostať do omeškania. V tomto smere odvolací súd má iný názor v tom, že žalobca uplatnil nárok pred podaním žaloby u samotného žalovaného, následne aj podanou žalobou, ktorej právny základ tvorí dopravná nehoda z 31.08.2016, ktorej účastníkom bol aj žalobca. Od tejto škodovej udalosti žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody titulom ťažkého ublíženia na zdraví a svoj nárok uplatňoval v súlade s výsledkami lekárskeho posudku, ktorý priložil k žalobe a v priebehu konania predkladal odborné stanovisko žalovaný, ktorý prostredníctvom znaleckej organizácie Forensic.sk vyjadroval sa k položkám, ktoré uplatnil žalobca v konaní. Konfrontoval sa aj so znaleckým posudkom M.. B. K. M. a položku 298a ohodnotil 150 bodmi ako škodu na zdraví, ktorú žalobca utrpel v súvislosti s dopravnou nehodou a správnymi základom tohto nároku. Preto sa odvolací súd domnieva, že odvolanie žalobcu voči výroku IIIb. je oprávnené, odôvodnené a tento výrok v dôsledku nesprávnych skutkových záverov a nesprávneho právneho záveru súdu prvej inštancie v uvedenej veci zrušil, rovnako ako aj súvisiaci výrok IV.

25. Výrok V. a Vb. Bol napadnutý odvolaním žalovaného a výrok Va. bol napadnutý odvolaním žalobcu.

26. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov (2 M Cdo 24/2012).

27. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sa neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017)

28. Vo vzťahu k výrokom V. a Va. rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd konštatuje, že v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie opomenul zdôvodniť svoje rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia prijal. Žalobca, ale aj žalovaný, v odvolaniach uvádzajú, že by malo ísť o 30 % z požadovaného navýšenia, mimoriadneho zvýšenia o 50 %, ktoré ale ku výpočtu, ktorého dospeli len podľa uplatneného nároku žalobcom a priznanej sumy súdom prvej inštancie. Takýto postup nie je správny a napriek tomu, že súd prvej inštancie vymedzil okolnosti v bode 7, 7.1, 7.2, 7.3, išlo o skutkové zistenia z výsluchu samotného žalobcu a svedka L. C. a Z. U.. Úvahy súdu o dôvodnosti mimoriadneho zvýšenia SSU, a to na základe konkrétnych skutočností a v akej výške, však musí byť uvedené aj v odôvodnení súdneho rozhodnutia. V opačnom prípade potom ide o nedostatočne presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd preto zrušil výroky Va. a súvisiaci výrok o trovách konania Vb. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátil na ďalšie konanie. Je však toho názoru, že mimoriadne zvýšenie SSU v prípade žalobcu obstojí, a to aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ktoré citoval vo svojom rozhodnutí 3Cdo/209/2017 z 21.06.2018, len spotrebných odôvodnením súdu prvej inštancie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie v zrušených výrokoch IIIb., IV., V., Va., Vb. bude opakovane vo veci rozhodnúť s tým, že odvolací súd uviedol svoje závery k dôvodnosti odvolania žalobcu, resp. žalovaného v týchto výrokoch, vychádzať z tohto stanoviska, rozhodnutie riadne odôvodniť a rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania podľa ust. § 396 ods. 3 CSP.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).